

Nieuwsbrief

STICHTING VRIENDEN VAN

HEIDELBERG & DORDRECHT

Welstand, rust, vrede en eenheid in de kerk: de Dordtse Synode

Op de zo bekende Synode van Dordrecht in 1618 en 1619 was het hart van de zaak, volgens dr. W. van 't Spijker: “de prediking van de genade van God voor schuldige, doodschuldige mensen”. De remonstrantse twisten tijdens de bestandsjaren verscheurden de kerk én het land. De overheid oefende macht uit in het reguleren van kerkelijke vergaderingen, die zij kon verbieden. Daarom bleef een zo gewenste nationale synode lange tijd uit. Prins Maurits echter pleitte, toen hij partij had gekozen voor de contraremonstranten, voor een nationale synode waarin de kerkelijke geschillen door betrouwbare personen onderzocht konden worden. Opvallend is dat door het optreden van Maurits de contraremonstranten hun strijd beslist zagen, ondanks dat ze altijd principieel tegen inmenging van de overheid in kerkelijke zaken waren geweest. Toch mogen we daarin Gods leiding zien; immers: “des konings hart is in de hand des HEEREN, als waterbekken” (Spr. 21:1).

Namens de overheid woonden 18 commissarissen-politiek de synode bij. Zij kregen 15 instructies mee. Eén daarvan luidde dat zij erop toe moesten zien dat alles zou geschieden “tot welstandt, ruste, vrede ende eenicheyt van de kercke ende gemeente deser Vereenichde Nederlanden int generael ende particulier”. Voorts moesten zij alles doen wat dienstig zou zijn aan de bevordering van de gereformeerde godsdienst. De gecommiteerden, zoals zij ook werden genoemd, moesten vooral een oogje in het zeil houden met betrekking tot de procedurele zaken. Ze deden hun uiterste best om de remonstranten speelruimte te geven, maar steeds bleken laatstgenoemden hardnekkig en halsstarrig, en niet van zins om zich aan de regels te houden. De remonstranten wilden een vergadering waarin beide kerkelijke partijen op gelijke hoogte zouden staan, maar dat was niet het oogmerk van het synodemoderamen, noch van de politieke heren. Zij waren daar om zich te verantwoorden en te verdedigen.

Op 1 januari 1619 namen de Staten-Generaal een resolutie aan waarin onder andere stond dat, als de remonstranten niet wilden meewerken, de synode geautoriseerd zou

worden om hen te oordelen louter aan de hand van de publicaties en uitspraken die tot dusver in synodale vergaderingen waren besproken. Tien dagen later kwamen de gecommiteerden tot de conclusie dat deze resolutie nu geëffectueerd moest worden. En zo stuurde Bogerman de remonstranten weg – geen onbesuisde en onverantwoorde daad – maar een door kerk en staat gedragen actie die onvermijdelijk was.

De plaats van de belijdenisgeschriften

De Dordtse Synode resulteerde onder andere in een afgewogen en breed gedragen belijdenisgeschrift: de Canones of Leerregels. Wat is nu de plaats die we zo'n geschrift moeten gunnen? Illustratief is het volgende. Vóór aanvang van de Dordtse Synode schreef de Overijsselse (provinciale) synode een zogenaamde geloofsbrief die aan de Overijsselse kerkelijke gedelegeerden werd meegegeven. Daarin was onder andere te lezen dat zij in Dordrecht voorstellen, adviezen, stemmingen en besluiten zouden leggen naast het “richtsnoer des Godtlijcken Woordt ende gelijkmaticheydt des geloofs, sommierlick [samenvatend] begrepen in de Nederlantsche Belijdenisse ende Heijdelberschen Catechismo”. Met de ‘gelijkmatigheid des geloofs’ werd in die tijd de analogie of mate des geloofs bedoeld, zoals beschreven in Romeinen 12:7.

De Dordtse vaders kwamen terug op deze geloofsbrief. Men vroeg zich af: bedoelden de Overijsselse afgevaardigden soms dat de geloofsbelijdenis en de catechismus gebruikt moesten worden “in gelijcken graet, ende autoriteyt, met den worde Gods”? Nee, antwoordden zij, Gods Woord is de “eenigen reghel”. Zij hielden de belijdenisgeschriften echter voor Schriftmatig en beschouwden ze als formulieren van enigheid. Indien die eenheid in gevaar zou komen, zou men vanuit de belijdenisgeschriften moeten oordelen. De synode kon zich daar helemaal in vinden. Deze geschriften hebben gezag – niet voor zover, maar omdat ze gegrond zijn op Gods Woord!

Zeg het voort!

Onverminderd belangrijk is een achterban die het “voortzeggen” van Het Woord met gebed en gaven ondersteunt. Op meerdere manieren werken onze voorlichters er aan de achterban niet alleen in stand te houden, maar zo mogelijk ook uit te breiden. Als u bedenkt dat Europa zomaar honderd miljoen en meer Duitstalige inwoners heeft, begrijpt u dat er nog werk te over is. Onze voorlichters mochten dan ook in de afgelopen maanden weer de nodige presentaties verzorgen; unieke gelegenheden om de nood, maar ook het werk dat gedaan mag worden veel dichterbij te brengen. De positieve reacties, mooie collecten en nieuwe inschrijvingen zijn altijd weer motiverend en inspirerend. We zien uw uitnodiging dan ook graag tegemoet.

De kerkhistorische wandelingen in Dordrecht en Middelburg, beide met herinneringen aan onze rijke kerkhistorie, ‘lopen’ goed! Ook voor kerkenraden, SGP-fracties, familiedagen en andere groepen zijn het gewilde uitstapjes. Opbrengsten gaan naar onze Duitstalige medereizigers naar de eeuwigheid: boeken van Bunyan, Henry, Teellinck en anderen.

Help ons helpen. We informeren u graag over onze activiteiten. Lees onze gratis nieuwsbrief (aanmelding via www.svvhed.org). Het gratis geschenkboek *Van Heidelberg naar Dordrecht en terug* ligt voor u klaar. Zeg het voort!

De voorlichters:

(voor Zeeland)

P.C. Beeke, mail: p.c.beeke@kliksafe.nl, tel.: 0118633828

(overig Nederland)

G. Verhoef, mail: gverhoef@kliksafe.nl, tel.: 0104512343

Houtproject Zuna

Tijdens de recente kerkhistorische reis overhandigde onze, al jarenlange trouwe reisgenoot, Derk Baan uit Rijssen, een envelop met maar liefst € 500,-, en dat was echt niet de eerste keer. Dank en waardering voor deze prachtige gift. Het geld komt uit de opbrengst van ‘Houtproject Zuna’. Derk en enkele andere vrijwilligers kappen, zagen en kloven bomen tot openhaardhout en verkopen dat. De opbrengst is geheel voor goede doelen o.a. voor onze stichting. Voor Rijssen en wijde omgeving geldt dan ook: Openhaardhout bestellen? Derk Baan bellen!, via 06-33881870.

Familie-uitstapje

Een jubilerend echtpaar (30 jaar getrouwd) besloot als cadeau de gasten een vrije gift te vragen voor onze stichting. De geplande kerkhistorische wandeling door Middelburg kon helaas door regen niet doorgaan. Toch mocht de gids een collectedoos met inhoud (€ 222,-) in ontvangst nemen. ‘Bestemd voor de papieren zendelingen voor Duitsland.’ Bruidspaar, gefeliciteerd met jullie jubileum en bedankt voor het mooie gebaar. Wellicht een aanstekelijk idee voor andere families. En... de wandeling houden jullie tegoe!

Van de penningmeester

De inkomsten bedroegen tot half oktober van dit jaar € 44.200,- en de uitgaven € 56.700,-, hetgeen een negatief resultaat geeft van € 12.500,-. De laatste maanden van het jaar zijn de inkomsten per maand echter doorgaans gemiddeld hoger, terwijl de grotere uitgaven voor dit jaar reeds zijn gedaan. Wij hopen en verwachten dat het tekort voor het einde van dit jaar zal zijn ingelopen.

Wij zeggen u, na de HEERE, heel hartelijk dank voor uw gaven in de afgelopen periode, maar doen toch graag weer een beroep op uw betrokkenheid en vrijgevigheid om ons werk in Duitsland en andere Duitstalige landen, maar ook in Turkije te kunnen voortzetten. Er komen steeds weer verzoeken uit die landen om daar bekend te maken hoe waardevol o.a. de Heidelberger voor iedere christen is. Dat troostboek mag ons boegbeeld zijn.

Heeft u vragen? Neem gerust contact met ons op! Helpt u mee? Gebruik de ingesloten acceptgirokaart of boek rechtstreeks (in dat geval graag de rubriek ‘omschrijving’ gebruiken en niet het ‘betalingskenmerk’, want dat bespaart bankkosten!) over naar IBAN NL 35 ABNA 0548 9879 20.

J. Timmer, penningmeester.

Mail: koostimmer@filternet.nl

Tel.: 0345623611

Collecteren voor onze stichting

In deze periode worden her en der bijeenkomsten belegd ter herdenking van 400 jaar Nationale Synode. Met een verwijzing naar de naam van onze stichting bevelen we het houden van collecten voor ons werk van harte in uw belangstelling aan.

Kerkhistorische reis 2018: een reis met meerwaarde!

Alleen al het elkaar weer ontmoeten in Echteld gaf weer dat vertrouwde en goede gevoel van verbondenheid, wat voor de "oudgedienden" zo herkenbaar is, en waardoor de "nieuwelingen" zich al heel snel in het gezelschap opgenomen voelen. Na welkom, opening en wat mededelingen vertrekken we naar Neustadt in Duitsland. Nadat we 's avonds onder leiding van Pfarrer Rainer Wagner langs de woning waar Ursinus ooit woonde naar de kerk waar Ursinus preekte, gewandeld hebben, houden we hier een korte dienst. Pfarrer Wagner vertelt over zijn vluchtpogingen uit de DDR en de daarop volgende gevangenisstraffen, maar ook over zijn bevrijding uit de geestelijke gevangenis.

Dinsdag gaat de reis naar Neuchâtel in Zwitserland, een flinke rit, die echter, omdat de één iets vertelt uit de geschiedenis van Guillaume Farel, een ander een gedicht voorleest, we samen wat Duitse Psalmen oefenen, enz. enz., toch maar kort lijkt. We bezoeken de eeuwenoude kerk, La Collegiale, waar Farel, één van de belangrijkste reformatoren van Zwitserland, jaren het Evangelie verkondigde. De jonge Zwitserse theoloog Pierrick Hildebrand, die we ook al op een eerdere reis ontmoetten, hield een boeiende lezing over Farel, vertaald door onze reiscoördinator, Marius Timmermans. Ook zongen we een aantal Psalmen, begeleid op het prachtige orgel. Toen een erg mooie rit, door een zonovergoten Zwitserland naar het hotel, diner, avondsluiting en ook deze 2e reisdag was alweer voorbij.

Woensdag, vooral een Calvinj-dag, naar Genève. Bezoek aan, en uitleg bij het indrukwekkende reformatie-monument, naar het Reformationsmuseum, en tenslotte naar de indrukwekkende St. Pierre, de kerk waar Calvinj bijna dagelijks de boodschap van vrije genade voor zondaren mocht verkondigen. Onze vriend Pierrick, die ons ook deze dag vergezelde, hield een boeiende lezing over leven, werk en standpunten van Calvinj. Daarna was er een prachtige wandeling langs de bekende fontein (spuit ongeveer 145 meter hoog) in het Meer van Genève. Na weer een adembenemend mooie rit, zomerse zonneschijn en bij de herfst horende tinten, weer veilig in het hotel. Diner en avondsluiting, en ook deze dag, vol indrukken, kwam ten einde.

Reformatie monument in Genève

La Collegiale in Neuchâtel

De donderdag was alweer een stukje terug reizen, met een bezoek aan Straatsburg. Vooral Martin Bucer geldt als een belangrijk reformator van Straatsburg, terwijl ook Calvinj er nog enkele jaren gewerkt heeft en er ook getrouwd is. Onderweg werden door verschillende reisgenoten allerlei wetenswaardigheden over de zo milde Martin Bucer verteld, zodat onze kerkhistorische kennis weer aardig werd opgefist of uitgebreid. Een bezoek aan de Thomaskerk, de preekplaats van Martin Bucer, ontbrak uiteraard niet. Na Straatsburg reden we naar het Duitse Bern-Kastel waar ook nu een heerlijk diner op ons stond te wachten. Na de avondsluiting brak alweer de laatste nacht van onze reis aan.

Vrijdag een prachtige vaartocht op de Moezel, naar Daun voor een voortreffelijke lunch met een indrukwekkend mooi uitzicht en daarna een zeer voorspoedige terugrit naar Echteld. Na afscheidsdiner en dank- en afscheidswor- den is ook deze waardevolle en mooie reis weer ten einde. Het weer was prachtig, de stemming uitstekend, onderlinge gesprekken waardevol, geen vervelende incidenten, terwijl Gods werken in de Reformatie, waar wij nog steeds de vruchten van mogen plukken, telkens weer voor het voetlicht kwamen; kortom: een reis met meerwaarde! *Lof zij de God van Israël, de Heere Die ook aan Europa dacht.*

Gezien door de ogen van een christelijke Duitser

Dr. Sebastian Merk

Onlangs kreeg ik een mailtje van dr. Sebastian Merk, een Duitse vriend die in het gewone leven rechter is in de grote stad Siegen en daarnaast in het kerkelijk leven als ouderling fungeert in een kleine gemeente aldaar. Hij schreef me een paar woorden die me bijzonder getroffen hebben. Hier volgt de Nederlandse vertaling:

'Het afgelopen weekend brachten mijn vrouw en ik, samen met ons pasgeboren dochtertje, een paar

dagen door in het zuiden van Nederland. We woonden verschillende kerkdiensten bij en bezochten ook enkele christelijke vrienden. Het was erg verfrissend voor mijn ziel. Maar toen we op dinsdag huiswaarts keerden en afgelopen zondag weer in Duitsland waren, was mijn hart o zo zwaar. Als ik zie op de toestand waarin de kerk in ons land verkeert en ik vergelijk dat met wat ik mocht ervaren in Nederland (nauwelijks 300 km bij ons vandaan), dan voel ik me diep bedroefd. Ik weet wel dat ook de reformatorische kerken in Nederland hun problemen hebben; daar zouden verschillende voorbeelden van te geven zijn. Maar het blijft iets bijzonders wanneer je gewoon weer eens een nette kerkdienst mag meemaken waarin een getrouwe boodschap wordt gebracht. Echt,

dat is een zegen. Laat het de mensen in Nederland maar horen dat ze bevoorrecht zijn en dat ze het maar nooit vanzelfsprekend moeten vinden. Het is genade van Boven. Hier in Duitsland zijn we al blij als we een kerkdienst vinden zonder een muziekbandje met moderne aanbiddingsliederen en als er een prediker voorgaat die in ieder geval nog gelooft dat de Bijbel door de Heilige Geest is geïnspireerd. En dan moet je maar voor lief nemen dat de prediking weinig of niets heeft wat je vindt bij de Puriteinse en andere oudvaders. Is het niet verschrikkelijk? Dit geestelijke verval ligt als een zware last op mijn hart.'

Dr. Merk vroeg of ik dit wilde doorgeven. Dat doe ik dus bij dezen. Opdat we waarderen wat we (nog) mogen hebben en we 'het maar nooit vanzelfsprekend gaan vinden'.

Ds. C. Sonneveld

Noodgreep

Een aantal nieuwe lezers/donateurs ontving de, bij hun aanmelding toegezegde, nieuwsbrief van september in een handgeschreven envelop. Dit was, om technische redenen, de enige mogelijkheid om de toezegging waar te kunnen maken, vandaar.

UW (ADRES)MUTATIES: Het actueel houden van het adresbestand van onze nieuwsbrieflezers is voor ons van groot belang.

Daarom verzoeken wij u vriendelijk mutaties direct aan ons door te geven via het contactformulier op onze website: www.svvhed.org of via ons emailadres: info@svvhed.org. Via ☎ 0548-515707 mag het natuurlijk ook.

Comité van aanbeveling: Ds. G.J. van Aalst (Geref. Gem.) • Ds. R. Bakker (Oud Geref. Gem. in Ned.) • Dr. R. Bisschop (Herst. Herv.) • Dhr. H. Bor (Chr. Geref.) • Ds. D.J. Budding (PKN-Hervormd) • Ds. P. den Butter (Chr. Geref.) • Ds. J. van Dijk (PKN-Hervormd) • Ds. M. Goudriaan (PKN-Hervormd) • Ds. A.J. Gunst (Geref. Gem.) • Ds. H. van der Ham (Chr. Geref.) • Prof. Dr. W.J. op 't Hof (Herst. Herv.) • Ds. M. Karens (Geref. Gem.) • Ds. J.M.J. Kieviet (Chr. Geref.) • Dr. M. Klaassen (PKN-Hervormd) • Ds. M.A. Kuyt (PKN-Hervormd) • Ds. J. de Lange (PKN-Hervormd) • Ds. G.M. de Leeuw (Geref. Gem.) • Dhr. J. Mastenbroek (Geref. Gem.) • Mevr. M.A. Mijnders-van Woerden (Herst. Herv.) • Ds. J.C. den Ouden (Herst. Herv.) • Ds. N. den Ouden (Herst. Herv.) • Ds. P. den Ouden (Herst. Herv.) • Ds. G.R. Procee (Chr. Geref.) • Ds. J. Roos (Geref. Gem. in Ned.) • Ds. W. Roos (Herst. Herv.) • Ds. P. van Ruitenburch (Geref. Gem.) • Ds. A.T. Vergunst (Geref. Gem.) • Dr. W. van Vlastuin (Herst. Herv.) • Dr. P. de Vries (Herst. Herv.) • Ds. A. van de Weerd (Chr. Geref.) • Ds. J. Westerink (Chr. Geref.) • Ds. J.A. Weststrate (Geref. Gem. in Ned.) • Ds. A. van der Zwan (Chr. Geref.)

Secretariaat:
Ter Weelstraat 8, 7462 RT Rijssen
Tel.: 0548-515707
E: info@svvhed.org
W: www.svvhed.org
IBAN NL35 ABNA 0548 9879 20
ISSN: 2468-3841

Colofon

Bestuur:

Ds. C. Sonneveld, voorzitter (Ger.Gem.), Ds. M.A. Kempeneers, 2e voorzitter (Chr.Geref.), N. Verhoef, secretaris (Ger.Gem.), K. Timmermans, 2e secretaris (Ger.Gem.), J. Timmer, penningmeester (PKN-Herv.), Ds. IJ.R. Bijl (HHK), C. Bremmer (GGiN), G. Mostert (OGGiN), Vacature (PKN-Herv.)